

**UCHWAŁA Nr XXXVIII/328/09
RADY GMINY ŻŁOTÓW
z dnia 29 grudnia 2009 r.**

**w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Integracji i Polityki Społecznej
na lata 2009 – 2015**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) w związku z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.) oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.)
Rada Gminy Żłotów uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminną Strategię Integracji i Polityki Społecznej na lata 2009 – 2015 realizowaną przez:

- 1) Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2009 – 2015 jak w załączniku do uchwały,
- 2) Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Żłotów na rok 2010, przyjęty uchwałą Nr XXXVII/317/09 Rady Gminy Żłotów z dnia 27 listopada 2009 r.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Żłotów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

do Uchwały Nr XXXVIII/328/ 09 Rady Gminy Złotów z dnia 29 grudnia 2009 r. w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Integracji i Polityki Społecznej na lata 2009 – 2015

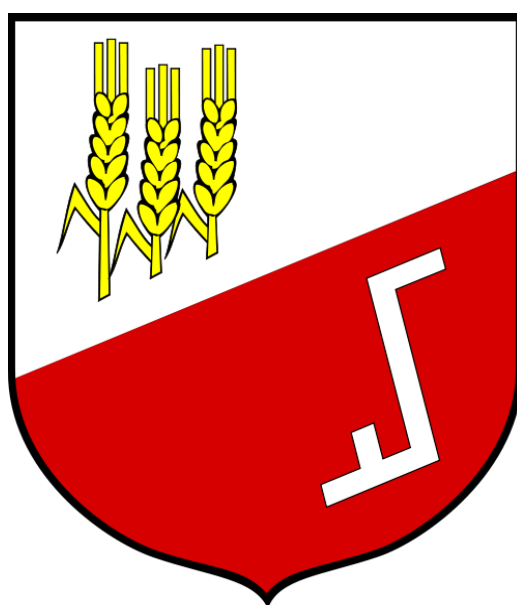
Ustawodawca w art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.) zobowiązał gminy do opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z poszczególnych grup ryzyka.

Zgodnie z art. 110 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej koordynuje realizację powyższej strategii.

Uchwała obejmuje programy przewidziane przez ustawodawcę. Pierwszy program przygotowany został przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złotowie i obejmuje okres od roku 2009 do roku 2015.

Coroczne uchwalanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika z art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 437 z późn. zm.).

***GMINNA STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
NA LATA 2009 - 2015***

GMINA ZŁOTÓW 2009

Spis treści

<i>Wstęp</i>	5
Rozdział I	7
Analiza przyczyn oraz skutków wykluczenia społecznego i marginalizacji osób bezrobotnych, bezdomnych, długotrwale chorych, niepełnosprawnych, uzależnionych od alkoholu a także rodzin dysfunkcyjnych.	7
Rozdział II	10
Analiza problemów społecznych	10
<i>Bezrobocie</i>	10
<i>Osoby niepełnosprawne</i>	11
<i>Opieka nad seniorami i osobami przewlekle chorymi w miejscu zamieszkania</i>	12
<i>Uzależnienie od alkoholu</i>	13
Rozdział III	14
Cele strategiczne i cele operacyjne strategii i działania strategii	14
<i>Uwagi końcowe</i>	19

Załącznik
do Uchwały Nr XXXVIII/328/09
Rady Gminy Złotów
z dnia 29 grudnia 2009 r.

Program Pomocy na lata 2009 - 2015

Wstęp

Okres transformacji w Polsce ciągle przynosi wiele zmian nie tylko w sferach życia społeczno-gospodarczego, ale również w polityce społecznej.

Stopniowo odchodzi się od działań ratowniczych (pasywnych) na rzecz aktywizowania grup społecznie wykluczonych.

Politykę społeczną cechuje znaczne nawarstwienie problemów społecznych, które wymagają pilnego rozwiązania zjawisk i problemów społecznych. Podstawą do przedstawienia problemów społecznych jest Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Pomoc osobom i rodzinom musi się opierać na diagnozie. Dzięki zdiagnozowaniu zjawisk i problemów, które bezpośrednio dotyczą jednostkę i rodziny, bezpośredni beneficjent może otrzymać pełniejszą pomoc i wsparcie, dostosowane do jego złożonych potrzeb i problemów.

Dzięki temu możliwe jest bardziej precyzyjne i efektywniejsze wykorzystanie środków.

Posiadanie pełnej i rzetelnej diagnozy umożliwia jednostce pomocy społecznej i innym podmiotom szeroko rozumianej pomocy społecznej na podejmowanie działań profilaktycznych, które zapobiegają powstawaniu problemów społecznych.

Diagnozowanie problemów społecznych zostało przypisane do pomocy społecznej, do niej również została sprowadzona polityka społeczna na poziomie lokalnym.

Ponieważ w przypadku pomocy społecznej, zwłaszcza w związku z ciągle zmniejszającymi się nakładami, ważne jest przyjęcie takiej strategii, która w sposób maksymalnie użyteczny będzie wykorzystywała dostępne zasoby i realizowanie celów, do których została powołana.

Poważnym zagrożeniem dla polityki społecznej jest nie tylko postępujące rozwarstwienie społeczne i pogłębiające się zjawisko ubóstwa, ale też nie równe szanse życiowe dzieci i młodzieży, niedostosowanie systemu edukacji do potrzeb gospodarki, zmiany w strukturze demograficznej ludności, wzrost ludności utrzymującej się ze świadczeń społecznych a także dużym zagrożeniem jest brak własnej przeczności i inicjatywy w zaopatrzeniu na starość, dotyczy to głównie osób, które nigdy nie starały się o podjęcie pracy zawodowej.

Dlatego też, aby móc faktycznie rozwiązać problemy społeczne trzeba wiedzieć, z jakiego typu zjawiskami mamy do czynienia i wybrać odpowiednie sposoby działania, które umożliwią ich przezwycięzenie.

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika z art. 17 ust. 1 pkt. 1 Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.) i jest to zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym.

Rozdział I

Analiza przyczyn oraz skutków wykluczenia społecznego i marginalizacji osób bezrobotnych, bezdomnych, długotrwale chorych, niepełnosprawnych, uzależnionych od alkoholu a także rodzin dysfunkcyjnych.

Przedłożona strategia rozwiązywania problemów społecznych powstała na podstawie wnikliwej analizy przyczyn i skutków problemów społecznych, z jakimi borykają się wybrane grupy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i marginalizacją, zamieszkujące teren naszej gminy, w oparciu o dane będące w posiadaniu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złotowie, uzyskane w trakcie bieżącej jego działalności, Powiatowego Urzędu Pracy w Złotowie, instytucji i organizacji działających na terenie Gminy.

1. Najistotniejsze przyczyny i skutki wykluczenia społecznego osób bezrobotnych.

a) przyczyny wykluczenia społecznego

- likwidacja średnich i dużych zakładów pracy,
- niski poziom wykształcenia lub jego brak,
- brak kwalifikacji zawodowych,
- alkoholizm,
- niskie nakłady na edukację,
- zanik ambicji w celu zmiany swoich warunków bytowych.

b) skutki bierności zawodowej

- pogorszenie sytuacji ekonomicznej,
- rozpad rodziny,
- wzrost zachowań patologicznych, - trudności opiekuńczo – wychowawcze,
- pogorszenie stanu zdrowia,
- niska samoocena,
- uzależnienia,
- konflikty rodzinne,
- brak środków finansowych do zabezpieczenia podstawowych potrzeb życiowych,

- migracja osób i rodzin.

2. Przyczyny i skutki wykluczenia społecznego rodzin dysfunkcyjnych.

a) przyczyny wykluczenia społecznego:

- niewydolność opiekuńczo – wychowawcza,
- brak umiejętności radzenia sobie w kryzysie,
- niskie dochody lub ich brak,
- brak perspektyw życiowych,
- dewaluacja wzorców wartości moralnych i społecznych,
- choroby psychiczne,
- oderwanie od rodziny,
- rozluźnienie więzi rodzinnych,

b) skutki:

- niski poziom wykształcenia lub jego brak,
- zaniedbanie higieniczne,
- rozpad rodziny,
- deprywacja wartości rodziny,
- powielanie wzorców przez młode pokolenie,
- postawa roszczeniowa.

3. Przyczyny i skutki wykluczenia społecznego osób bezdomnych.

a) przyczyny bezdomności:

- niedostosowanie społeczne,
- uzależnienia,
- bezrobocie,
- wybór takiej drogi,
- konflikty rodzinne,
- zerwanie więzi rodzinnych.

b) skutki:

- niechęć do zmiany swojej sytuacji,
- brak samodzielności,

- konflikty w rodzinie,
- konflikty z prawem,
- pogorszenie stanu zdrowia,
- osamotnienie.

4. Przyczyny i skutki wykluczenia społecznego osób uzależnionych.

a) przyczyny:

- łatwa dostępność do napojów alkoholowych,
- bezrobocie,
- brak kultury picia,
- rozbitcie rodziny,
- konflikty w rodzinie,
- kłopoty mieszkaniowe,
- utrudniona dostępność do leczenia specjalistycznego i długotrwałe oczekiwanie na leczenie.

b) skutki uzależnienia:

- agresja i przemoc,
- konflikty rodzinne,
- zmiana osobowości,
- współuzależnienie,
- zaburzenia emocjonalne członków rodziny,
- utrata pracy,
- utrudnienia w podjęciu i utrzymaniu pracy,
- bezdomność.

Rozdział II

Analiza problemów społecznych

Rozwiązywanie problemów społecznych stanowi jedno z najważniejszych zadań administracji publicznej wszystkich szczebli. Działania w obszarze pomocy społecznej powinny być realizowane w ramach zintegrowanego systemu, w którym równorzędnym partnerem powinny być organizacje i instytucje należące do różnych sektorów życia publicznego (podmioty gospodarcze, organizacje pozarządowe, kościoły).

Szczególnie istotna rola przypada w tym systemie samorządowi lokalnemu. Niezbędnymi warunkami efektywnej realizacji pomocy społecznej są: prawidłowa diagnoza rzeczywistych potrzeb społeczności lokalnej oraz długotrwały plan działań.

Bezrobocie

Bezrobotnym jest osoba niezatrudniona i nie wykonująca innej pracy zarobkowej, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia, co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy, zarejestrowana we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego w Powiatowym Urzędzie Pracy.

Bezrobocie w ujęciu podmiotowym rozpatrywane jest od strony osób dotkniętych tym problemem.

To określenie zawiera odniesienie do społecznych aspektów bezrobocia i wskazuje, że jest ono również kwestią społeczną.

Skutki ekonomiczne bezrobocia a szczególnie długotrwałego to:

- pogorszenie warunków materialno – bytowych,*
- ubóstwo – pogorszenie relacji między członkami rodziny, nałogi, agresja.*

Wśród rodzin objętych pomocą społeczną to rodziny, w których bezrobocie stanowi najliczniejszą grupę. W roku 2008 na 429 rodzin objętych pomocą społeczną 227 to rodziny, w których występuje bezrobocie, co stanowi 52,9 %.

Osoby niepełnosprawne

Zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, niepełnosprawność jest to trwała lub okresowa niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.

System opieki nad osobami niepełnosprawnymi powinien umożliwić rozpoznanie przyczyn niepełnosprawności; diagnozowanie wszystkich potrzeb i przeprowadzenie długofalowej i kompleksowej terapii zaistniałej dysfunkcji zdrowotnej, w celu poprawy sprawności potrzebnej do funkcjonowania w rodzinie i w środowisku społecznym. Problemy osób niepełnosprawnych i długotrwanie chorych są bardzo złożone i skupiają się wokół takich płaszczyzn jak:

- dostępu do świadczeń zdrowotnych i rehabilitacyjnych,
- dostępu do szkolnictwa i edukacji,
- bariery architektoniczne, komunikacyjne i urbanistyczne,
- dostępu na rynku pracy,
- dostęp do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego i środków pomocniczych,
- dostępu do turnusów rehabilitacyjnych.

Pomoc osobom niepełnosprawnym i osobom długotrwanie chorym oraz ich rodzinom w zakresie usług medycznych zapewniają Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej działające na terenie Gminy Złotów oraz na terenie miasta Złotowa, w następującym zakresie:

- opieka podstawowa – prowadzone są działania diagnostyczne, profilaktyczne, leczenie chorób podstawowych i towarzyszących.
- opieka specjalistyczna dla osób długotrwanie chorych i niepełnosprawnych zapewniona jest przez Szpital Powiatowy w Złotowie.

Na terenie powiatu złotowskiego funkcjonują też organizacje pozarządowe, których działalność skierowana jest na pomoc osobom nieletnim i pełnoletnim:

- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Złotowie.
- Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym. Ośrodek Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych w Złotowie.
- Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym w Jastrowiu.
- Oddziały Polskiego Czerwonego Krzyża.
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Złotowie.
- Hospicjum w Złotowie.

- *Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Jastrowiu.*

Dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem lekkim, umiarkowanym i znacznym stworzone są odpowiednie warunki związane z opieką i nauką oraz z przystosowaniem do samodzielnej egzystencji w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym. Dzieci i młodzież mają stworzone warunki do kontynuowania nauki w szkole podstawowej i gimnazjalnej. Korzystają też z opieki stacjonarnej w internacie oraz z żywienia.

W roku 2008 z pomocy GOPS w Złotowie, w formie zasiłków stałych korzystało 97 osób, w tym dla osoby samotnie gospodarującej 37 osób i 21 dla osoby pozostającej w rodzinie. Największe grono osób niepełnosprawnych, pobierających zasiłek stały, ma ustalony umiarkowany stopień niepełnosprawności tj. 41 osób, znaczny stopień niepełnosprawności – 14 osób i 2 osoby niezdolne do pracy z powodu wieku.

Osoby niepełnosprawne stale napotykać się na trudności związane z barierami urbanistycznymi, architektonicznymi w miejscu zamieszkania, jak też w budynkach użyteczności publicznej. Osoby niepełnosprawne poruszają się na wózkach inwalidzkich, przy pomocy kul łokciowych, balkoników, mogą liczyć na pomoc ze strony Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, które realizuje zadania Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, poprzez:

- *likwidację barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej*
- *likwidację barier w komunikowaniu się,*
- *dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, pomocniczego i ortopedycznego,*
- *dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych.*

Rodzice posiadający dzieci niepełnosprawne korzystają z pomocy finansowanej przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Jest to program prowadzony przez Gminny Ośrodek pomocy Społecznej Złotowie, pod hasłem „Uczeń na wsi”. Program ten ma na celu wsparcie rodziców w zdobyciu wykształcenia przez osoby niepełnosprawne zamieszkujące gminy wiejskie oraz gminy miejsko – wiejskie.

Opieka nad seniorami i osobami przewlekle chorymi w miejscu zamieszkania

Zgodnie z terminologią Organizacji Narodów Zjednoczonych, starzenie się społeczeństwa zaczyna się wówczas, gdy udział ludności w wieku 65 lat przekracza 7% populacji. Stan ludności na terenie gminy Złotów wynosi: 936 osób, w tym mężczyzn ogółem w wieku 65 lat i więcej wynosi: 315 osób, natomiast liczba kobiet w wieku powyżej 65 lat i więcej wynosi: 442. Udział osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do liczby mieszkańców wynosi: 8 %. Starzenie się społeczeństwa ma tendencję

wzrostową i nie można go zahamować, ale za pomocą wzmocnienia instrumentów polityki społecznej na szczeblu lokalnym, można rozpocząć edukację do starości i wypełnić życie poprzez aktywność i udział w życiu społecznym.

Śłużyć temu mają działania skierowane na istnienie klubów seniora oraz zapewnienie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. Poszerzenie form pomocy w celu utrzymania osoby starszej lub przewlekle chorej w jej dotychczasowym środowisku oraz zahamowania tendencji wzrostowej osób ubiegających się o miejsce w domu pomocy społecznej.

Na terenie Gminy Złotów istnieją organizację zajmujące się tą grupą osób m. in.:

- Klub Emerytów i Rencistów w Radawnicy.

Natomiast na terenie miasta Złotowa istnieją organizację pozarządowe tj.:

- Stowarzyszenie Diabetyków.
- Polski Związek Niewidomych Koło w Złotowie.
- Polski Związek Emerytów i rencistów.
- Polski Związek Sybiraków i Kombatantów.

Uzależnienie od alkoholu

Według Światowej Organizacji Zdrowia uzależnienie - jest to stan zmian psychicznych a także somatycznych spowodowany nadużyciem alkoholu, charakteryzuje się określonymi reakcjami, które z reguły obejmują skłonności do stałego lub okresowego używania alkoholu w celu doznania jego efektów psychicznych.

Alkohol jest przyczyną różnorodnych problemów społecznych i zdrowotnych. Ta dysfunkcja zgodnie z ustawą o pomocy społecznej stanowi podstawę do objęcia pomocą społeczną osobę uzależnioną od alkoholu oraz jego rodzinę. Szerzące się zjawisko alkoholizmu dotyka wielu mieszkańców naszej gminy, dotyczy ono nie tylko mężczyzn, ale i kobiety. Jest to problem złożony i trudny do przezwyciężenia.

Praca z osobami uzależnionymi od alkoholu jest bardzo długotrwała i trudna. Rodziny objęte pomocą przez GOPS w Złotowie, często dziedziczą wzorzec picia alkoholu i wywierają niekorzystny wpływ na zachowania swoich dzieci. Bardzo często w tych rodzinach występuje przemoc, agresja, demoralizacja, rozpad rodziny, zaburzenia psychosomatyczne członków rodziny, zaburzenia rozwoju psychofizycznego, bariery edukacyjne.

Dlatego, tak istotne jest przyjęcie kompleksowych działań mających na celu zmianę tej sytuacji, skierowanych do całej społeczności lokalnej poprzez realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Rozdział III

Cele strategiczne i cele operacyjne strategii i działania strategii

Celem strategicznym Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Złotów na lata 2009 – 2015 jest zapewnienie warunków harmonijnego rozwoju oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

W tym rozdziale zaprezentowano głównie kierunki działań zmierzających do skutecznego przeciwdziałania oraz udzielania pomocy osobom wykluczonym społecznie lub osobom zagrożonym marginalizacją.

I Cel strategiczny: Aktywizacja zawodowa i społeczna bezrobotnych.

Cele operacyjne:

- 1) wspieranie mieszkańców gminy w aktywnej obecności na rynku lokalnym pracy, poprzez umożliwianie osobom długotrwale bezrobotnym podjęcia pracy w ramach prac interwencyjnych i publicznych,*
- 2) doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia się osób i rodzin pozostających w ubóstwie,*
- 3) uzyskanie lub podwyższenie kwalifikacji dostosowanych do rynku pracy,*
- 4) przeciwdziałanie negatywnym skutkom społecznym wynikającym z bezrobocia w rodzinie,*
- 5) przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.*

Działania:

- praca socjalna z rodzinami dotkniętymi bezrobociem, mająca na celu zwiększenie szans na podjęcie zatrudnienia, wspieranie w poszukiwaniu ofert pracy w kontaktach z pracodawcami,*
- kierowanie do doradcy zawodowego, do uczestnictwa w kursach, szkoleniach, we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy,*
- poradnictwo dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, mające na celu eliminowanie negatywnych następstw długotrwałego bezrobocia.*

II Cel strategiczny: Wspieranie działań profilaktycznych i edukacyjnych w celu integracji osób niepełnosprawnych i osób przewlekle chorych.

Cele operacyjne:

- 1) zapewnienie możliwości korzystania z różnych form pomocy społecznej, aktywizowanie osób niepełnosprawnych i osób starszych do udziału w życiu społecznym,*

- 2) pełniejsze zabezpieczenie potrzeb usługowych poprzez objęcie opieką osoby niepełnosprawne i osoby starsze,
- 3) utrzymanie osób starszych w ich dotychczasowym środowisku,
- 4) zniesienie barier architektonicznych, komunikacyjnych,
- 5) zwiększenie dostępności do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych,
- 6) umożliwienie osobom niepełnosprawnym dostępu do obiektów użyteczności publicznej,
- 7) zapewnienie kształcenia dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w formie kształcenia specjalnego, zawodowego i integracyjnego.

Działania:

- opieka środowiskowa nad osobami niepełnosprawnymi,
- profilaktyka biologicznego starzenia,
- kształtowanie postaw prozdrowotnych,
- prowadzenie oświaty zdrowotnej,
- zajęcia terapeutyczne i logopedyczne,
- terapia zajęciowa,
- rehabilitacja ruchowa i fizykoterapeutyczna,
- udzielanie usług opiekuńczych,
- kierowanie do domów pomocy społecznej,
- kierowanie do ośrodków wsparcia dla osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych,
- zapewnienie osobom wymagającym całodobowej pomocy, opieki w zakładach opiekuńczo – leczniczych.

III Cel strategiczny: Wspieranie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych i warunków funkcjonowania rodzin.

Zadaniem polityki gminy jest wspieranie najbardziej skutecznych form pomocy osobom, które nie funkcjonują poprawnie.

Najważniejszą rolą rodziny, jaką ta spełnia w społeczeństwie jest jej funkcja wychowawcza i opiekuńcza wobec dzieci. Obowiązkiem rodziny jest zapewnienie potrzeby bezpieczeństwa, potrzebę kontaktów emocjonalnych, przynależności społecznej, nabywania samodzielności.

Rodzina, która nie wypełnia swoich podstawowych funkcji wobec dziecka i nie zaspokaja jego podstawowych potrzeb psychicznych i społecznych, ma problemy opiekuńczo – wychowawcze o bardzo dużym natężeniu.

Cele operacyjne:

- 1) *wspieranie rodzin zagrożonych ubóstwem w tworzeniu pomocy celowej, rzeczowej i stypendialnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz dalszego dożywiania w przedszkolu, szkołach podstawowych, gimnazjach i w szkołach ponadgimnazjalnych,*
- 2) *wspieranie rodziny w jej rozwoju i stworzenie odpowiednich warunków dla rozwoju dzieci, udzielanie pomocy w przewyżaniu trudności materialno – bytowych,*
- 3) *tworzenie sieci poradnictwa pedagogicznego, psychopedagogicznego i prawnego dla rodziców, dzieci i młodzieży,*
- 4) *wspieranie funkcji opiekuńczo – wychowawczych (praca socjalna, poradnictwo pedagogiczne, psychologiczne i prawne).*

Działania:

- *pedagogizacja rodziców,*
- *uświadamianie rodziców o ich roli w wychowywaniu dzieci,*
- *wspieranie opieki zdrowotnej i edukacyjnej nad dziećmi niepełnosprawnymi,*
- *udzielanie pomocy w przewyżaniu trudności materialno – bytowych i socjalnych, oraz organizowanie dożywiania dla dzieci, młodzieży i dla osób dorosłych,*
- *prowadzenie poradnictwa socjalnego, prawnego i psychologiczno – pedagogicznego,*
- *zapewnienie równych szans dla edukacji i rozwoju dzieci i młodzieży,*
- *rozwijanie profilaktyki uzależnień poprzez rozwijanie sieci świetlic socjoterapeutycznych,*
- *przeciwdziałanie przemocy fizycznej i psychicznej wobec dzieci i dorosłych członków rodziny,*
- *podejmowanie działań interdyscyplinarnych, mających na celu współpracę takich instytucji jak: ośrodek pomocy społecznej, poradnie, sądy, służba zdrowia, kuratorzy zawodowi i społeczni, policja, szkoły i przedszkola itp., i ustalenie wspólnego planu działania,*
- *promowanie zdrowego stylu życia oraz właściwych zachowań,*
- *współpraca ze środowiskiem lokalnym,*
- *zapobieganie umieszczeniu dzieci poza rodziną naturalną,*
- *wczesna interwencja w przypadku braku możliwości pozostawienia dziecka w rodzinie,*
- *organizowanie wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży.*

IV Cel strategiczny: Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i jej skutkom.

Cele operacyjne:

- 1) wspieranie osób i rodzin w rozwiązywaniu problemu przemocy,
- 2) zapewnienie bezpieczeństwa ofiarom przemocy i kontrola społeczna w sytuacji występującej przemocy,
- 3) prowadzenie programów pomocy dla ofiar przemocy domowej i rozwijanie procedur interwencji w sprawach przemocy domowej.

Działania:

- praca socjalna z osobami i rodzinami dotkniętymi przemocą domową,
- diagnozowanie symptomów występowania przemocy w rodzinie,
- stwarzanie warunków dla ofiar przemocy, by nie pozostawały same z problemem przemocy,
- udzielanie pomocy prawnej, psychologicznej i socjalnej,
- zapobieganie i powstrzymywanie zjawiska przemocy w rodzinie,
- prowadzenie procedury interwencyjnej w sprawach przemocy domowej „Niebieska Karta” przez policję, ośrodek pomocy społecznej, przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Społecznych,
- współpraca służb lokalnych, instytucji i organizacji pozarządowych w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

V Cel strategiczny: Tworzenie systemu zapewnienia warunków mieszkaniowych dla osób i rodzin pozbawionych możliwości samodzielnego zapewnienia potrzeb mieszkaniowych.

Cele operacyjne:

- 1) zapobieganie bezdomności,
- 2) pomoc osobom i rodzinom w przezwyciężaniu trudnej sytuacji mieszkaniowej,
- 3) przeciwdziałaniu zadłużenia za użytkowanie lokali mieszkalnych,

Działania:

- praca socjalna mająca na celu rozwiązywanie problemów mieszkaniowych poprzez: pomoc w spłacie zadłużenia za czynsz mieszkaniowy, pomoc w uzyskaniu dodatku mieszkaniowego,
- wsparcie osób i rodzin w uregulowaniu opłat mieszkaniowych dla osób starszych i niepełnosprawnych,
- przyznawanie i opłacanie pobytu w noclegowniach, w schroniskach dla osób bezdomnych,
- pokrywanie kosztów pobytu w instytucjach na terenie kraju, zapewniających schronienie osobom bezdomnym.

VI Cel strategiczny: Przeciwdziałanie problemom uzależnień ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

Cele operacyjne:

- prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacyjnej w zakresie problemów alkoholowych i przeciwdziałanie narkomanii,
- zmiana postaw dzieci i młodzieży oraz negatywnych wpływów otoczenia, będących przyczyną zachowań patologicznych,
- podejmowanie działań w kierunku zapobiegania uzależnieniom.

Działania:

- diagnozowanie skali problemów uzależnień wśród społeczności lokalnej,
- prowadzenie poradnictwa w zakresie leczenia, udzielanie pomocy medycznej oraz pomocy psychologiczno – terapeutycznej,
- tworzenie i realizacja programów edukacyjnych promujących zdrowy styl życia,
- podejmowanie wszelkich działań i przedsięwzięć programowych; programy rozwojowo – alternatywne i programy kompensacyjno – wzmacniające, budowanie poczucia własnej wartości, organizowanie czasu wolnego,
- dostarczanie dzieciom, młodzieży i rodzicom gruntownej wiedzy na temat alkoholu i narkotyków i skutków ich spożycia,
- szeroka współpraca szkoły z rodziną, aktywna reakcja szkoły na przejawy patologii,
- współpraca ośrodka pomocy społecznej z policją i ze szkołami w zakresie zapobiegania uzależnieniu wśród dzieci i młodzieży,
- aktywna rola pedagoga szkolnego w podejmowaniu jak najwcześniejszych kroków interwencyjnych,
- szkolenie nauczycieli w zakresie metod mówienia o uzależnieniach z uwzględnieniem młodzieżowych slangów i kodów językowych,
- tworzenie przez nauczycieli interesującej oferty zajęć pozalekcyjnych, klubów sportowych, kółek teatralnych, recytatorskich itp.,
- szkolenie rodziców w zakresie rozpoznawania symptomów zatrucia oraz na temat specjalistów, do których można się udać, telefonów zaufania, placówek leczenia uzależnień itp.

Uwagi końcowe

Rozwiązywanie problemów społecznych ma charakter długofalowy a konstrukcja celów i działań wyrażona w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest uzasadniona.

Strategia poprzedzona analizą sytuacji społecznej, stanu infrastruktury i poziomu przygotowania kadr, jest realną szansą dla polityki społecznej w skali lokalnej. Jej znaczenie wiąże się między innymi z tym, że uzyskanie pełnej wiedzy o zakresie świadczonych przez organizacje i instytucje usług społecznych, umożliwi uniknięcie dublowania działań i bardziej racjonalne wykorzystanie środków.

Zapisy zawarte w strategii będą realizowane w zależności od posiadanych środków finansowych przez samorząd, oraz pozyskanych środków finansowych z zewnątrz. Opracowana strategia stanowi podstawę do tworzenia programów operacyjnych i projektów określających, sposoby i metody realizacji zamierzonych celów a także osiągnięcia wyznaczonego celu strategicznego i celów operacyjnych.